

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 44.

Koosolek 30. septembril 1917 kubermangu lossi Valges saalis, Tallinnas, Toompeal.

Kokku on tulnud 37 maanõunikku: A. Kurrikoff, A. Birk, Joh. Kukk, K. Parts, J. Tõnisson, J. Kurvits, Jul. Seljamaa, J. M. Ainson, K. Baars, A. Kohver, H. Põhl, J. Reintam, R. Jaska, A. Podrätshik, Juh. Januson, A. Ennemuist, J. Kalm, K. Saral, Ar. Vallner, Victor Neggo, O. Srandmann, K. Grau, J. Koort, J. Sihver, Hans Roos, A. Leetsmann, M. Martna, K. Ast, J. Kärner, K. Päts, P. Johanson, H. Reiman, Masik, A. Veiler, Max Bock, H. Kruus, H. Riberg.

A. Vallner loeb tänase päevakorra ette.

Päevakord muudetakse ja võetakse järgmisel kujul vastu:

1. a) Seisukoha võtmine käesolevate sõjasündmuste puhul.

b) Sõjaliini lähenemise puhul varanduse hindamise kava väljatöötamine.

2. Maakoolivalitsuse ettepanekud Maanõukogule Ajutise Koolikorralduse maksmapanemise asjus.

3. Töö ja hoolekandmise osakonna eelarve.

4. Jooksvad asjad:

I. Maakondade nõukogude subsideerimine.

II. Vastastikune kinnitus sõja vastu.

III. Valla nõukogude kodukord.

IV. Nõunikkude teerahade asjus.

V. Nõunikkude päevarahad komandeerimise puhul.

1. Jooksvad asjad käesolevate sõjasündmuste puhul.

Otsustati praeguse seisukorra kohta üleskutse avaldada, mis 25. septembril s. a. vastuvõetud seisukohti peab sisaldama.

Otsustati varanduse hindamise asja õhtusel koosolekul arutada.

2. Maakoolivalitsuse ettepanekud Maanõukogule ajutise koolikorralduse maksmapanemise asjus.

Maavalitsuse haridusosakonna juhataja härra P. Põld kannab maakoolivalitsuse ettepanekud Maanõukogule ajutise koolikorralduse maksmapanemise asjus ette. (*Vaata lisa nr. 1.*)

Maakoolivalitsuse ettepanekud ajutise koolikorralduse maksmapanemise asjus kuni punkt 6-ni võetakse parandatud kujul vastu.

Punkt 6-das äratähendatud hoolekogude korraldus alguskoolide juures tuleb esimesele lugemisele.

Otsustati punktide viisi lugemisele minna.

Otsustati seda õhtusel koosolekul teha.

3. Järgmise koosoleku määramine.

Otsustati õhtune koosolek kell 4 p. l. ära pidada.

J. Vilms (*allkiri*).

Ar. Vallner (*allkiri*).

H. Kask (*allkiri*).

M. Kiirats (*allkiri*).

LISAD.

LISA nr. 1.

Maakoolivalitsuse ettepanekud Maanõukogule

ajutise koolikorralduse maksmapanemise asjus.

1. Maanõukogu valib lähemal koosolekul 3 liiget Haridusnõukogusse, 7 asemikku Maa Hariduskogusse.

2. Maa-koolinõuniku valib Maavalitsus, kõrgema haridusega ja pädagoogilise kogemusega isikute hulgast, selle kohta pääle avalikult soovijaid üles kutsudes.

3. I. Esialgelt, kuni Hariduskogu asemikkude juurde tulemiseni Haridusnõukogusse, annab Maanõukogu Eesti Kooliõpetajate Keskliidule õiguse 2 asemikku ja Eestimaa Rahvahariduse Seltsile ühe asemiku nende asemel Haridusnõukogusse saata.

II. Haridusnõukogu astub tegevusesse niipea kui temasse kuuluvad Maanõukogu esitajad valitud on.

4. Raskepäraste ja aegaraiskavate valimiste ärajätmise mõttes võib Haridusosakonna juhataja Maavalitsuse hääskiitmisel Maahariduskogusse nende asutuste esitajaid, mille keskkorraldused puuduvad, kutsuda tegevuse poolest silmapaistvamatest üksik-organisatsioonidest.

5. I. Maanõukogu annab Maakonna nõukogudele õiguse oma äranägemist mööda Maakonna Haridusnõukogu ja Hariduskogu järgmistel alustel korraldada: Haridusnõukogusse võib kuni Hariduskogu asemikkude tulemiseni nende asemel kooliõpetajate ja hariduseseltside esitajaid kutsuda, kuna hariduskogusse

sääl, kus keskühised puuduvad, seltskondliste organisatsioonide esitajad maakonna tähtsamate seltside poolt võetakse. Kus Maakonna nõukogu esitajateks Haridus-nõukogusse juba kooliõpetajad on valitud, sääl on soovitatav hariduskogu liikmete asemele hariduseseltside esitajaid mitte-kooliõpetajaid valida.

II. Seda silmas pidades 1) et Maakonna-hariduskogus valla-koolivalitsuste esitajad, kui kohalikkude tarviduste kõige paremad tundjad ja Kogus ülesvõetud mõtete otsekohesed teostajad, tähtsamaks olluseks peavad olema, 2) et koolivalitsuse korralduse § 24 tähendatud 5 valla-koolivalitsuste esitaja valimine terve maakonna kohta tehnilisi raskusi sünnitab, otsustab Maanõukogu seda arvu muuta nõnda, et iga valla kohta üks esitaja hariduskogusse tuleb.

6. Et algkoolide juures hoolekogud puuduvad, tuleb nende kohta järgmine korraldus maksma panna:

I. Koolihoolekogud seatakse esialgselt iga valla- ehk linna alla kuuluva algkooli juures järgmiselt kokku: koolijuhatajast, 2 lastevanemate esitajast ja 2 vallanõukogu või linnavolikogu asemikust.

II. Maakonna valitsuse alla kuuluvate algkoolide hoolekogudesse astub, valla- või linna esitajate asemele 2 maakonna nõukogu valitud asemikku.

III. Kõikidel koolis töötavatel kooliõpetajatel on hoolekogus nõuandev hääl.

IV. Hoolekogu liikmed valivad oma keskelt juhataja.

V. Hoolekogude ülesandeks on muretseda kõigi eest, mis nende hoole alla kuuluvate koolide hääkäekäigusse ja korrasse puutub. Nad valvavad korraliku kooliskäimise üle, toetavad kooliõpetajaid distsiplini pidamises, valvavad koolimaja korrahoidmise üle, korraldavad laste tervise ja toiduolusid (öömajad, korterid, ühis-söömine, eine, mänguplatsid), kaugemal asuvate laste vedu kooli juure, aitavad varustada kehvemaid õpilasi riietega, jalavarjuga, õpetarvetega jne.

VI. Hoolekogud teevad oma ettepanekud kooliasjus niihästi valla hariduskogule, kui ka otsekohe vallanõukogule.

7. Kõik haridusnõukogude, hariduskogude ja hoolekogude liikmed valitakse, kuni nende asutuste ümberloomiseni uut alustel, pikemalt kuni 1. jaan. 1919. a.

Haridusosakonna juhataja: (allkiri).